

toplumsal özgürlük

10 TL / Ağustos 2024

“Yumuşama!” ne durumda?

Oğuzhan Kayserilioğlu

Yerel seçimler sonrasında “Yumuşama” adı verilen AKP ve CHP arasındaki ilişkilerin yenilenme girişimi inişli çıkışlı bir akış içinde yaşanıyor. Öyle tarafların büsbütün gevşediği bir durum yaşanmasa da öncesindeki hırçın saldırganlıktan farklı bir ilişki deniyor. Daha önceki yazılarımda değindiğim gibi, sürecin nesnel zemini ülkenin içinde zorlandığı kaotik ortam! Uygun hamleler yapılmazsa ülkedeki kaotik ortamın kaosa dönüşme olasılığı tarafları kendilerini var eden egemenlik sisteminin devamlılığını gözetmeye zorluyor.

(...) Devamı 4. sayfada

Şimşek şimdilik rahat ama işi çok zor

Serkan Nar

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve Ekonomi Bakanı Mehmet Şimşek “Kredi notumuz arttı, enflasyon haziran ayı itibarıyla gerilemeye başladı, cari açık kapanıyor, risk primimiz azalıyor, finansal istikrar sağlanıyor, dış kaynak gelişi güçleniyor, yatırım ortamı da iyileşecek” diyerek OVP’nin işlediğine ve olumlu sonuçlar verdiğine dair açıklamalarda bulunuyor.

(...) Devamı 5. sayfada

Nasıl ve ne kadar “Yumuşama”?

Hasan Feramuz

Yerel seçimlerden sonra siyasete hâkim olan “yumuşama” söylemi, kısa vadede kimi politika değişikliklerine neden olmuş durumda. Seçim sonuçlarıyla bağlantılı olarak ortaya çıkan yumuşama söyleminin getirdiği bu değişiklikler, özellikle iktidar alanında halı altına süpürülmüşlerin sızarak ortalığı belli oranda kaplamasını sağladı.

(...) Devamı 3. sayfada

Yaşamak için cendereyi dağıtalım!

Ekonomiden siyasete yaşamı imkansız kılan bir cenderenin içinde gibiyiz. Her yönden sıkıştırıyorlar. Cendereyi sıkın eller tüm canlılar için yaşamayı imkansızlaştırıyor.

Yoksulluk sıkıştırıyor

Yoksulluk her geçen an daha fazla derinleşiyor. Sürekli artan fiyatlar karşısında sabit kalan ücretler hızla eriyor. Artmayan ücretler karşısında şirketlerin kârları ise sürekli artıyor. Açıklanan rakamlar ile kâr rekorlarının kırıldığı görülüyor. Ama ortada kâr olmasına rağmen sermayenin en büyük kesiminden en küçük kesimine kimse vergi vermiyor. Vergi vermemenin yasal yolu istisnalarla, indirimlerle döşenmiş durumda. Vergi çalışanların sırtında. Artmayan ücretlerin bir kısmı da dolaylı vergilerle sermayeye akıyor. Sömürü her yandan

işçiyi, memuru, emekliyi sarmış durumda. Cendereyi tutan eller sıkıldıkça alın terimiz sermayenin kasasına akıyor.

Yasalar sıkıştırıyor

Diğer yandan Saray iktidarı meclise art arda getirdiği yasa değişiklikleri ile kurumsallaştırmaya çalıştığı faşist rejimi topluma yayma gayesinde. Bir yandan hayvanlar üzerinden şiddeti yaygınlaştırma, diğer yandan yargı paketi ve eğitim üzerinden toplum mühendisliğini gerçekleştirme peşinde. Cendereyi çok yönden sıkımsamaya çalıştılar ama hepsine güçleri yetmedi. Bir kısmını geri çekmek zorunda kaldılar. Şimdi-

lik sıkıştırdıkları yerden sokak hayvanlarının kanı ile sistemin azgınlaşmaya hazır kanallarını doldurmaya çalışıyorlar.

Isınan hava sıkıştırıyor

Havalar gittikçe ısınıyor ve her bir yıl daha sıcak geçiyor. İklim artık normal bir yaşamı sürdürmeye müsait olmaktan hızla çıkıyor. Fakat sanki her şey normalmiş gibi bir yaşam sürüyor. Önlem alması gerekenler için sıcaklıklardaki artışlar vahim bir hava durumu haberi özelliği taşıyor. Oysa kâr için doğayı talan eden, dene-timsiz ve azgın sermaye umursamazca gezegeni yok etmeye devam ediyor. Artan sıcaklara rağmen

işçiler ya güneşin altında ya da soğutma olmayan ortamlarda çalışmaya mahkum ediliyor. Sermaye için tek sıcak şey paranın sıcaklığı. O sıcaklık için dünyayı yakıyorlar. Sermayenin ısıttığı hava cendereyi daha fazla sıkıştırıyor. Sıcak alın terini artırıyor, o da kârı.

Savaş sıkıştırıyor

Ve dünya bir savaşın kıyısında duruyor. Bulduğumuz coğrafya ise kıyının ta kendisi. Dünyada süren hegemonya krizi gelip yanı başımızda kilitlendi. İktidar savaş ateşini harlamak için uğraşıyor. İsrail ile ticareti kesmeden Filistin meselesine, Suriye’de işgal devam ederken Esad

görüşmesine soyunuluyor. Barış ticaret yollarını güvence altına alacak savaşları meşru kılmak için kullanılan bir kelime artık. Savaş cendereyi sıkıştırdıkça sermayenin yolları kanla doluyor.

Cendereyi dağıtalım

Cendere yaşamı dört bir yandan sıkıştırıyor. Nefes alacak yer kalmadı. Böyle giderse geriye bir tek posamız kalacak. Yaşamak için geriye tek çözüm kalıyor; cendereyi sıkın eller olan siyasi iktidar ve sermaye ile birlikte cendereyi dağıtmak. Şimdi yaşamı yok etmeye çalışanları yok etme zamanı.

Katliam yasası neyi değiştirir?

Böylesine gaddar bir yasa iktidarın gücünü toparlaması için gerçekten bir fırsata dönüşür mü? AKP/MHP iktidarı bir kitle mobilizasyonu yaratabilir mi?

Hasan Durkal

5199 Sayılı Hayvan Haklarını Koruma Kanunu’nda yapılmak istenen değişiklik aceleyle önce Tarım ve Köyişleri Komisyonu’ndan geçti, ardından da meclise getirilerek AKP/MHP oylarıyla yasalaştı. Yasa teklifi belki de son zamanların en geniş muhalefetiyle karşılaşmıştı oysaki. Basitçe nicelik zaafına kaçmadan, toplum ile doğanın birlikte evriminin kimi sonuçlarına dayanarak rahatça söyleyebiliriz

bunu. Sokaklardaki köpeklerin sokaklara sonradan gelmiş olduğuna dair tarihsellikten uzak metafizik zırvaların aksine insanlar binlerce yıldır köpeklerle dostane/yoldaşça bir ilişki geliştirdiler. Uzun bir süredir paranoid düzeyde düşünceler geliştiren belki az ama yine de tehlikeli bir grup var. Gerçek anlamda faşist aparatı olarak tanımlayabileceğimiz bu grup özellikle ekonomik kriz ile pandeminin yanı sıra ekolojik krizin bir vechesinin birlikteliğinin bir sonucu olarak türedi. Yeni

küçük burjuva radikalizmine içsel bağlarla bağlı olan bu grup birçok popüler radikal sağ argüman ile komploları bir arada kullanıyor. Küresel güçler aşılır yoluyla toplumu ya kısırlaştırıyor ya da insanların DNA’sını bozuyor. Chemtrail yoluyla uçaklar insanlığı yok edecek gazları gizli gizli atmosfere salıyor. Mülteciler uzun süre görülmemiş hastalıkları getiriyor. Sokak köpekleri çok fazla çocuk ölümüne veya trafik kazasına yol açıyor...

(...) Devamı 2. sayfada

Kürt Sorunu’nda son durum

Gerçekten de çatışmalar şiddetlenerek sürüyor.

3 Karşılıklı hamlelerle Kürt illerinde çetin bir kaos süreci yaşanıyor.

TÜİK’in “gerçeği”

Açıklanan gerçek dışı enflasyon oranlarına rağmen TÜİK son 5 yıllarda ilk defa “gerçek” bir istatistik ile halkın karşısına çıktı.

Sıcaklara yenilecek miyiz?

Sıcak dalgalarını sıklığının, süresinin ve yoğunluğunun artmış olmasının en önemli sebebi iklim krizi.

POLİTİKA

Boylesine gaddar bir yasa iktidarın gücünü toparlaması için gerçekten bir fırsata dönüşür mü?

Katliam yasası neyi değiştirir?

Şiddeti yasal kılıfa sokan uygulamalara karşı halkın vereceği refleks, yasanın uygulanmasını boşa düşürmek şeklinde olursa bu plan hızla tersine döner. Meşruluğu sürekli düşüşte olan bir iktidar kendisi açısından büyük bir risk almıştır bu yasayla.

Hasan Durkal

(...) 1. sayfadan devam

Toplumda bu tarz düşünce- lere sahip küçük bir azınlığın sürekli gündemde tutmaya çalıştığı bu komplolar mo- dern kapitalist dünyada her daim yer bulabilir. Ancak kriz dönemlerinde sesleri daha gür çıkabilir çünkü kendilerine ta- raftar toplayacakları bir ortam vardır.

Yerel yönetim-merkezi yönetim çatışması

Yasa bu azınlık güruhunun dayatmasıyla geçmedi elbette. Olay 2024 yılının Türkiye'sinde geçiyor ve ülkenin içerisinde olduğu siyasal ve ekonomik krizlerden bağımsız bir olgu değil bu. Yasanın arkasında birçok gerekçeyi sunmak mümkün. İktidarı ellerinde tutan AKP/MHP ortaklığı- nın son birkaç aylık gözle- nen serbest düşüşleri onları çeşitli önlemler almaya itiyor. Enflasyon, yoksulluk, pahalılık derken toplumsal destek git gide eriyor, oluşturulan düzene ilişkin yoksulların rızası üretil- mekte zorlanılıyor. Siyasal krizlere eklenmemiz gereken bir diğer husus ise 31 Mart seçimlerinin yarattığı etkidir. Şüphesiz ki ekonomik

verilerle doğrudan ilişkili olan bu ağır seçim yenilgisi bera- berinde bir iktidar krizi daha doğuracaktı. 2019 seçimlerin- de İstanbul, Ankara, Adana ve Mersin gibi büyükşehir be- lediyelerini ve çok sayıda ilçe belediyesini kaybeden koalis- yonun bu kayıp trendi 2024'te hem daha fazla yayıldı hem de kaybetme havası perçinlendi. Belki de rıza üretmek için ge- rekli en önemli enstrümanlar kaybedildi.

Ülkeyi merkezi hükümet olarak AKP/MHP koalisyonu yönetiyor olsa da ülke nüfü- sunun yüzde 66'sının yaşadığı yerleşim birimlerini, il ve ilçe belediyelerini ana muhalefet yönetiyordu. Yerel yönetim- lerde yakaladıkları bu fırsatı iyi değerlendirdiği anlaşılan CHP yönetiminin kendilerine has bir burjuva yerel yönetim anlayışı tesis ettikleri ve bu anlayışın hegemonik olmaya başladığı anlaşıyor. Kent lokantalarını küçümsememek gerekiyor, yoksulluğun bu denli derinleştiği koşullarda halk için önemli bir hizmet bu. Çoğuna hâkim değiliz ama muhtemel başka sosyal hiz- metlerin yanı sıra, en azından birçok belediyede belediye bütçelerinin büyük oranda belediye işlerine yönelik kul- lanılmasına özen gösterildiği

de anlaşıyor. Bu tablonun kendisi beraberinde birtakım önlemler almayı zorunlu kılı- yor Erdoğan açısından.

Kurban skalası genişlerken

İslam'ın emirleri ve yasak- ları ortadayken Kur'an'dan cımbızlanarak seçilen "eşref-i mahlukat" söylemi ile büyük günah olan toplu köpek katlia- mına da dini referans bulundu. Erdoğanist yorumlu İslam iktidarı kayıp gitmekte olan Erdoğan'ın imdadına koşmaya hazırdı. Köpekleri katletmeyi hedefleyen gaddar yasanın bi- rinci gerekçesi AKP/MHP'nin yerel yönetimler üzerindeki kontrolsüzlüğüdür. Binlerce yıllık dostlarımızı aramızdan almayı, öldürmeyi emreden bu sadist ve gaddar yasa halka karşı bir suç işleme makine- sine dönüşen siyasal iktidarın kurban skalasını daha da genişlettiğini gösteriyor. Yerel yönetimlere ciddi baskılar ku- racak, onların halk nezdinde meşruiyetlerini düşürecek ama en önemli yerel yöneticilere hapis cezaları verecek (bunca kaos ortamında bir komplo düzenlemek o kadar da zor de- ğil) bir yasa Erdoğan'ın elinde önemli bir silah olacaktır. Bu yasayı çıkarmaktaki kararlılığı- nı vurguladığı yasama döne- minin son grup toplantısında Erdoğan yerel yönetimlerin

birikmiş SGK borçlarını ve bu yasayı aynı anda zikretti. Belli ki sarayda, toprağın ayakları- nın altından kayıp gitmesini yavaşıatacak ya da durduracak kimi stratejileri devreye sokma kararı alınmış.

Sadizm, gaddarlık, acımasızlık

Öte yandan yasanın bir diğer muradı toplumun daha fazla çürütülmesi, şiddetin daha fazla gündelikleştirilmesidir. Büyük suçlarla ayakta kala- bilen bir iktidarın varlığını sürdürebilmesi için suçun dozajını arttırması, sadizm, gaddarlık, acımasızlık kokan uygulamalarını giderek artan dozajda uygulaması gerekiyor. Yalnızca bu da değil, toplumun bir kısmını bu suçlara ortak etmesi gerekiyor. Ekonomik anlamda kitlelerin yaşamadığı tatmini başkasını ezerek, öldü- rerek, serbestçe şiddet uygula- yarak vermek istiyor. Yasanın uygulanabilirliği as- lında pek de yok. Çünkü eğer gerekçede bahsedilen köpek popülasyonu -4 milyon civa- rında- veyahut bunun yarısı kadar bir popülasyon varsa

bile bu köpekleri toplamak mümkün değil. Üstelik bu kadar çok köpeği barındıracak bir bakımevi kapasitesi zaten yok. Muhtemeldir ki yakalana- bilen köpekler toplu bir şekilde ölüm kamplarına hapsedile- cekler. Yakalanamayanların bir kısmının paramiliter mantıkla hareket eden hayvan düşman- ları tarafından öldürülmeleri muhtemel. Konunun gündeme taşındığı ancak yasa tasarısı- nın ortada olmadığı günlerde bile Urfada, Ankara'da toplu hayvan cinayetleri haberle- rine rastladık. Yasa tasarısı görüşülürken de sokakta kedi besleyen yurttaşların darp edilip kedinin öldürüldüğü haberi gündeme düştü. Benzer haberlerin daha sık gündeme düşmesi ne yazık ki yüksek bir olasılık. Boylesine gaddar bir yasa ikti- darın gücünü toparlaması için gerçekten bir fırsata dönüşür mü? AKP/MHP iktidarı bir kitle mobilizasyonu yaratabilir mi? Hem evet hem hayır. Şid- deti yasal kılıfa sokan uygula- malara karşı halkın vereceği refleks, yasanın uygulanmasını

boşa düşürmek şeklinde olursa bu plan hızla tersine döner. Meşruluğu sürekli düşüşte olan bir iktidar kendisi açısın- dan büyük bir risk almıştır bu yasayla. Başaramazlarsa daha beter olacaklar. Başarırlarsa biz olmayacağız zaten. Burada küçük bir not eklemek yerinde olacaktır. İktidar her gün yeni bir saldırıyla kitleleri siyasal mücadeleye zorluyor. Bu bağlamda, köktenci siyasal pratiklerin genellikle uzağında kalmayı tercih eden ve yaşam- larının büyük bir kısmını akti- vizmle geçiren birçok hayvan hakları savunucusu kanımca acı bir gerçekle yüzleşmekte: Siyasal mücadele vermekten başka bir seçeneğimiz yok. Salt etiğin, vicdanın, şefkatın ya da iyi niyetin kimseye yetmeyece- ği bir çağdayız. Siyasal müca- dele hepimiz için yaşamsaldır. Yaşam hakkının siyasal iktidar tarafından bu denli hedef alın- dığı bu dönemde Yaşam İçin Yasa İnisiyatifi gibi inisiyatif- lerin ortaya çıkması rastlantı olmasa gerek.

Öğretmen Meslek Kanunu (ÖMK) neleri getiriyor?

Müfredatta yer alan “yeni bir insan, devlet, toplum tahayyülüne uygun öğrenci profili” ile birlikte müfredata uygun, siyasi iktidarın, bir siyasi partinin istediği öğretmeni yaratma hedefleniyor.

nin olmadığına karar verilen öğretmenlerin önce akademi- de eğitime, sonra “geri hizme- te” alınmasından meslekten çıkarılmasına uzanan madde- ler silsilesinin hepsi birbiriyle bağlantılı ve her madde ile sonuç aynı kapiya çıkıyor. Gü- vencesizlik ve cezalandırma.

Kariyer basamakları ve ücret eşitsizliği

Eğitimin yüz karası “Kariyer basamakları” statüsüyle, öğ- retmenler arasında bütünlüğü parçalayan, aynı işi yapan öğ- retmenler arasında eşitsizlik yaratan uygulamayı kalıcı- laştırıyor. Ücretli, sözleşmeli, kadrolu, uzman, başöğretmen seklinde seyreden kariyer ba- samakları “Eşit işe eşit ücret” ilkesini çiğneyen öğretmenler arası mesleki birliğe, iş barışı- na vurulan bir darbedir. Milli Eğitim Akademiler ku- rulacağı belirtiliyor. Bununla da meslek liselerindeki staj sömürüsüne benzeyen, öğret- men adaylarının “Akademide” eğitim gördüğü zamanlarda (1,5 yıl boyunca) on dört bin gibi komik asgari ücretten düşük maaşa tabi tutulacağı belirtiliyor. Ayrıca Akademi “Eğitim fakültelerine” vurulan bir dar- bedir. İlgili fakülteleri işlevsiz kılmak anlamına geliyor ve KPSS, güvenlik soruşturması arşiv araştırması, akademi... kısaca imbibkten süzerek kimin atanacağına siyasi ikti- darın karar verdiği hukuksuz, adaletsiz, güvencesiz bir istih- dam biçimi yaratılıyor. ÖMK ile genelde tüm öğretmenlerin, ayrıntıları incelediğinde ise özel olarak

kadın öğretmenlerin hedefte olduğu görülebilir. “Hayâsızca hareketler, öğrencilere olum- suz örnek teşkil edecek söz, davranış ve hareketlerde bu- lunmak” gibi muğlak ifadele- rin kadın öğretmenlere baskı yaratacağını saptayabiliriz.

Kamu yükü meselesi ve neoliberalizm

ÖMK, öğretmen gerçekliğin- den o kadar uzakta ki; içerde yasa görüşülürken dışarda ağır sömürü ve güvencesiz çalışma koşullarını dile geti- ren özel kurumlarda çalışan öğretmenlerin hiçbir temel hakkını dile getirmiyor. %11 gibi (yaklaşık 100 Bin öğret- men) yüksek oran içinde yer alan özel öğretmenler yok sayılıyor. ÖMK düzenlemesi, yeni müfredatla birlikte düşünül- melidir. Müfredatta yer alan “yeni bir insan, devlet, toplum tahayyülüne uygun öğrenci profili” ile birlikte müfredata uygun, siyasi iktidarın, bir si- yasi partinin istediği öğretme- ni yaratma hedefleniyor. Öğretmeni, maaşlarını kamu harcamalarında bir yük olarak gören bir bakan bir siyasi iktidar var ortada. Güvencesiz çalışma koşullarıyla, eğitimi özel kurumların insafına tes- lim ediyor. Dolayısıyla ÖMK özünde neoliberalizmin, özel- leştirme, ticarileştirme rant politikalarının sinsi ruhunu taşıyor.

UMUTSUZLUĞA DEĞİL TÖP'E ÖRGÜTLEN

HAYDİ ŞİMDİ

FORMU DOLDUR, TÖP'E ÜYE OL, ÇETE DÜZENİNİN YIKILIŞINA ÖRGÜTLÜ MÜCADELE İLE İMZANI AT!

Form için kodu tarat

TOPLUSAL ÖZGÜRLÜK PARTİSİ

"her şey çok pahalı. oyun hep bedava!"

7-10 yaş

Resim Müzik Bilim · Felsefe Ritim · Masal · Sinema · Satranç · Spor Gazete · Tiyatro · Yaratıcı Drama Harita Origami

HER YER ÇOCUK YAZ ETKİNLİKLERİ BAŞLIYOR!

iletişim

@heryecocuk @heryecocuk @heryecocuk

Haydar Arıkuşu

Temmuz ayında tamda öğret- menler tatildayken Mecliste görüşülüp karara bağlanmak üzere ÖMK adında öğret- menlerin mesleki konumunu yeni biçime dönüştüren yasa tasarısı sunuldu. Sendikaların, eğitim emekçi- lerinin yoğun eylemli tepkile- riyle karşılaşan tasarı, mecliste şiddetli tartışmalara neden oldu. İktidar güçleri, gerili- mi şimdilik öteleyip yasayı görüşmeyi durdursa da bu yeniden görüşülmez manası- na gelmiyor.

Kanunun içeriği nelerden oluşuyor?

İlk olarak ÖMK, öğretmen- lerin durumunu iyileştiren,

temel sorunları gören yerden hazırlanmamış olduğu aşıkâr. Haklardan değil, disiplin, sorumluluk ve “Akademi” hükümlerinden oluşan kanun başlı başına bir cezalandırma metni, baskı aygıtı olarak dikkat çekiyor. “Öğretmenin hal ve davranış- larının öğretmenlik mesleğine uygun olmaması, öğrencinin ders başarısının değerlendirilmesinde taraflı davranmak, öğretim programının amaç- larına aykırı davranmak” hü- kümleri öğretmenler üzerinde baskıları arttıracak özellikler. İkincisi ÖMK öğretmenlerin iş güvencesini elinden almaya yönelik uygulamadır. Birey- sel mesleki gelişim planı adı altında performans hayata geçiriliyor. Mesleki yeterliliği-

POLİTİKA

Nasıl ve ne kadar “yumuşama”?

AKP/Erdoğan sıkıştığı ve kayıp yaşadığı siyasal alanı korumak, tahkim etmek ve mümkünse genişletmek amacıyla çıktığı “yumuşama” yolunda önemli hamlelerde bulunmaya devam edeceği görülüyor.

Hasan Feramuz

(...) 1. sayfadan devam

Bu sızma AKP/Erdoğan iktidarı için “sağlıksız” bir durum oluşturmakla birlikte fırsatlar da sunuyor.

Genişletme

Erdoğan’ın söylemlerindeki “sertlik”, Gezi İsyanı ile ivmesini almış ve darbe girişimi ile zirvesine vararak günümüze kadar sürmüştü. Faşizmin inşa süreci pratiğiyle iç içe gelişen bu söylemlerde kimi zaman geri vites (Rahip Brunson, Deniz Yücel vb.) yapılsa da “sertlik” düzeyi özellikle ülke içerisinde (başkana oy vermeyenlerin “terörist” ilan edilmesinden Gezicilerin “sürtük” olmasına kadar) istikrar kazanmıştı. Dolayısıyla Erdoğan’ın “yumuşama” kelimesini kullanması açıkça bir “yenilgiyi” ifade etmekte. Bununla birlikte Erdoğan için “yenilgi”, sonun başlangıcından çok “yeni hamleleri” ifade ediyor. “Yeni hamlelerinin” odağını ise (Gezi, 7 Haziran’ın gösterdiği üzere) siyaset alanını genişletmek birlikte kendi güç alanını konsolide etmek oluşturuyor. CHP ile görüşmelere başlanılması da genişletme hamlesinin ilk ve büyük adımını oluşturuyor. Huzursuzluk, yoksulluk ve arayış içinde olan halkın tepkisini yaptığı mitinglerle soğuran ve “erken seçimi” utangaçça dile getiren CHP’nin tanıdığı zaman, Erdoğan’a büyük fırsat sunuyor. Fırsatın kıymetini bilen Erdoğan ise Kılıçdaroğlu’nu kamu ku-

rumlarına sokmazken Özel’in “gölge kabinesini” bakanlarına törenlerle karşılatıyor, “tahliye” isteklerini kırmıyor ve böylece “milletin” ve “milli iradenin” temsilcisi rolünü oynayabiliyor. Kendine oy kaybettirse de Şimşek’in programını uygulamada kararlı olması ise Erdoğan’ın ikinci genişleme hamlesi. Kamuda tasarruf söylemiyle kısıtçı kaynakları vergi afları ve hatta vergisizlikle sermayeye aktaran Erdoğan, asgari ücretli ve emeklilere bahsettiği cüzi Temmuz zammıyla sermayenin bütün fraksiyonlarına da “iradeleri” olduğunu gösteriyor.

Konsolidasyon

Erdoğan genişlemeyle beraber gücünü toparlamaya da odaklanmakta. En yakınına yönelen Erdoğan, genel ve yerel seçimlerde beklentileri karşılamayan Gelecek, Deva ve İyi Parti’ye pençesini atmış durumda. Milletvekillerini ve belediye başkanlarını “duygusal” şeylerle iknaya çab alıyor. Yol arkadaşlarına karşı cömertlikte sınır tanımayan Erdoğan, “duygusal”ların yanında “ideolojik” şeyleri sunmayı da beis görmüyor. Dinbazların içeriğini hazırladığı “yeni” müfredatla sunulan Maarif Modeli, bu modeli uygulayacak öğretmenleri yetiştirecek ve “ayrıkçıları” ayıklayacak Öğretmen Meslek Kanunu ile kamuda kadrolaşmanın yanı sıra “dindar ve kindar” neslin

yetişmesi için Allah’ını sevenler saflara çağrılıyor. Saflara çağrılan eskilerin arasında “liberaller”in de eksik olmadığı görülüyor. Sıcak paranın gelmesi için dışarıya güven verme ve “hukuka” uyma çağrısını yapan “liberallere” sessiz kalamayan Erdoğan, Osman Kavala davasını öne çıkartıyor. Kalemşörü Abdülkadir Selvi’nin Kavala’nın suçunun düştüğünü yazması, Osman Kavala’nın avukatlığını AKP Milletvekili’nin yeğenin üstlenmesi ve “yeğenin” Adalet Bakanlığı’na itiraz başvurusu yaparken “kripto” yapılarla mücadele vurgusu yap-

kazanımlarını tehdit ettiğinin farkında. Yargıtay seçimleriyle başlayan ve Sinan Ateş davası ile Ayhan Bora Kaplan soruşturmasıyla kendisine doğru yönelen sürecin farkında olan MHP “şimdilik” dolaylı mesajlar yolluyor. Özel Harekâtçıların Devlet Bahçeli’nin elini öpmesi, yine Bahçeli’nin sosyal medyadan elinde dosya olduğu fotoğrafını paylaşması, iki ÖSO liderinin Alaattin Çakıcı ve “kama”yla poz vermesi, Kayseri’deki pogrom girişiminde MHP’lilerin ön plana çıkması ve MHP ile özdeşleşen “Bozkurt” işaretinin Türk milletine “tamamına” ait olduğunun iddia edilmesi MHP’nin “sert” ve çok yönlü saldırıya geçebileceğine işaret ediyor.

Nitekim Süleyman Soyulu’nun geri dönme ihtimalinin dile getirilmesi Erdoğan’ın “şimdilik” bu resti gördüğüne ve süreci ilerletirken “temkinli” olacağına işaret ediyor. Doğrudan olmasa da “yumuşama” sürecinin etilediği bir diğer yer ise “dışarı”.

Birikiminin sınırlarına ulaşan Türk burjuvazisinin ihtiyacı doğrultusunda hammadde ve pazar arayışı içerisinde “savaş” alanlarına dalan AKP/Erdoğan iktidarı “sıkışma” içerisinde. Dağlık Karabağ’da Azerbaycan’a yardım etse de inisiyatif İsrail, ABD ve Rusya’ya bırakan, Ukrayna’da Rusya’nın ağır basması ve NATO’nun doğrudan dahil olmasıyla istediği “fırsatı” değil elde edemedi “kıvrıntıya” talim eden AKP/Erdoğan, Esad ile diya-

Yerel seçimlerden sonra siyasete hâkim olan “yumuşama” söylemi, kısa vadede kimi politika değişikliklerine neden olmuş durumda.

ması ise Erdoğan’ın “liberalleri” kazanmayı istediğini göstermesinin yanı sıra “koalisyon” alanına da mesaj anlamını taşıyor.

MHP ve “Dış Güçler”

Koalisyon alanına verilen mesajın esas alıcısı ise MHP. Gülen Cemaatinin tasfiyesinin ardından iktidar alanına giren ve iyice yerleşen MHP, “yumuşama” hamlelerinin

log başlatarak “kazanımlarını” koruyup içerideki siyasete tahvil etmeyi amaçlıyor. Fakat ÖSO’dan gelen “sert” tepki ve Esad’ın önce “işgali” bitirin resti burada da “sıkışma” olduğunu ve “yumuşamanın” işe yarama ihtimalini düşük olduğunu gösteriyor. AKP/Erdoğan sıkıştığı ve kayıp yaşadığı siyasal alanı korumak, tahkim etmek ve mümkünse genişletmek amacıyla çıktığı “yumuşama” yolunda önemli hamlelerde

bulunmaya devam edeceği görülüyor. Buna karşılık başta MHP ve “dış güçler” olmak üzere var olan siyasal alanda mevzilenen öznelerin ise “yumuşamaya” bir sınır çizerek ya da “kıvamını” düşürerek şekil vermeye çalışacağı da ortada. Bu hamlelerden hangilerinin başarılı olacağına somut koşullarla birlikte güç dengesinin belirleyici olacaktır. Var olan durumun öncesinden daha da “sertleşmesi” ihtimaliyle birlikte.

Kürt Sorunu’nda son durum

Türkiye askeri üsler kuruyor eylemler düzenliyor, kamuoyuna başarı haberleri yayıyor. Bunların karşısında KÖH, Türkiye’nin arazide sapanıp kaldığını, ilerleyemediğini geliştirdiği tekniklerle hava saldırılarını darbeleyecek tekniğe ulaştığını belirtiyor.

Ferhat Toros

Kürt bölgelerinde, 24 Temmuz 2015 tarihinde başlayan, 2018 baharında “Pençe-Kilit Operasyonu” çerçevesinde derinleşen, 2023’te de “Türkiye Yüzyılı” perspektifi çerçevesinde yüzlerce üs ve askeri yığınaklar yaparak, Kürt kaynaklarının “işgal” dediği bir boyuta sıçradı, çatışmalar ve operasyon al hamleler. 2024’te Dışişleri, MİT ve Genelkurmay düzeyinde diplomasiyle de siyasi meşruiyet için adımlar atarak; bölge kaynaklarının haberleri, Türkiye bu hamleyle “ilhak” a varacak bir askeri-siyasi güç birikimi sağlamış olabileceği yönünde bildirimde bulunuyor. Gerçekten de çatışmalar şiddetlenerek sürüyor. Karşılıklı hamlelerle Kürt illerinde çetin bir kaos süreci yaşanıyor. Türkiye askeri üsler kuruyor eylemler düzenliyor,

kamuoyuna başarı haberleri yayıyor. Bunların karşısında KÖH, Türkiye’nin arazide sapanıp kaldığını, ilerleyemediğini geliştirdiği tekniklerle hava saldırılarını darbeleyecek tekniğe ulaştığını belirtiyor.

Irak ziyareti sonrası

Erdoğan, 22 Nisan 2024 tarihinde bölgeye giderek Irak Hükümeti’yle, KDP yetkilileriyle görüştü. Ziyaret sonrası “Çok güzel gelişmeler oluyor” diyerek yeni pozisyon alışların müjdesini vermişti. Nitekim, KDP’nin iş birliği bilinen bir bilgiydi, ama bu görüşmelerde atılan esas adımı Irak hükümetiyle 40 dolayında yapılan anlaşmalarda görmek mümkün. Zira Irak bu çerçevede KÖH’ni terörist örgüt ilan etmesi, Irak sınırlarında örgütün hareketlerini kısıtlama doğrultusunda talimatlar yayımlanması “yeni bir durum” a geçildiğine işaret ediyor.

Türkiye bu ziyaret sonrası, atılan adımlar ve anlaşmalardan güç almış olsa gerek, KDP ve Irak hükümetinin yarattığı meşruiyetle bölgede çatışma alanlarını genişletiyor. Kürt kaynakları “Ortak Operasyon Merkezleri”nin kurulduğunu, “işgal ve ilhak” girişimini derinleştirdiklerini belirtiyor. Erdoğan, “Bu yaz sonunda Kuzey Irak’ta sınır güvenliği sorununu çözeceğiz, operasyonları bitireceğiz” demişti. Bu ifadeler büyük çatışmaların da haberini veriyor. Bölgeden gelen haberler ve açıklamalar, bütün bu hazırlık ve askeri yığınakların “büyük bir ekonomik-politik hamlenin” göstergesi olduğunu belirtiyor.

Neden “Büyük çatışmalar”

Dünya ve Ortadoğu’nun çoklu krizler ve kaos dengelerinde, Ukrayna ve Filistin’deki süren savaşın yarattığı fırsatlarla Türkiye bölgesel alt emperyalist bir

güç olma hedefinde başarı kazanmak istiyor. Bu hedefini esas olarak şu dört temel eksende yürütüyor. Birincisi, “Yeni Osmanlılık” politikası çerçevesinde Osmanlı topraklarına kavuşma hayali; İkincisi Kürt Özgürlük Hareketini bozguna uğratarak bölgede askeri ve siyasi güç olma, engelleri ortadan kaldırma Üçüncü olarak ta “Kalkınma yolu projesiyle” ekonomik kaynakları Türk sermayesine aktarma

Dördüncüsü, ekonomik kriz içinde “cehennemi” yaşayan halk güçlerinin tepkilerini “İrkçi-milliyetçi” politik atmosferde çürütmek çabası olarak belirleyebiliriz. İktidar bu dört temel eksenle gerçekleştirme doğrultusunda topluma reva gördüğü ise, savaş ve yoksulluk.

Çözüm demokratik barışçı adımlarda

Kürt sorunu genel anlamda “yüzyıllık” yaşanan bir sorun. Kırk yıldır da bölgede yaşanan sıcak çatışmalı

ortam gittikçe derinleşiyor, çözümsüzlük yumağı büyüyor sorunun alanı genişliyor; Yoğunlaşarak ilerleyen sıcak çatışmalar, Kürt sorunu bir dünya sorunu haline getirmiş durumda. İktidarın çatışmalı, operasyonlu politik hattı, sorunu karmaşıktırmak ve genişletmekten öte gidemiyor. Halka yoksulluk ve kaotik bir yaşam ortamı sunuyor. Askeri değil, barışçıl çözüm, ülkenin ekonomik-demokratik, güvenli yaşamını oluşturacak biricik yoldur.

POLİTİKA
Oğuzhan Kayserilioğlu

Yerel seçimler sonrasında “Yumuşama” adı verilen AKP ve CHP arasındaki ilişkilerin yenilenme girişimi inişli çıkışlı bir akış içinde yaşanıyor. Öyle tarafların büsbütün gevşediği bir durum yaşanmasa da öncesindeki hırçın saldırganlıktan farklı bir ilişki deneniyor.

“Yumuşama!” ne durumda?

Uygun hamleler yapılmazsa ülkedeki kaotik ortamın kaosa dönüşme olasılığı tarafları kendilerini var eden egemenlik sisteminin devamlılığını gözetmeye zorluyor.

(...) 1. sayfadan devam

Öte yandan, her ne kadar kendi yapısı sarsılıyor olsa da, dünyada ve bölgede yaşanan çok yönlü krizleri değerlendiren bölgesel düzeyde bir hegemon devlet olma yöneliminde olan Türkiye egemenlik sisteminin her an çıkıp gelen acil ihtiyaçları da tarafları sakınlı davranmaya zorluyor. Her ne kadar “Bizim için fark etmez!” havasında olsalar da, MHP’nin

süreçten rahatsız olduğu, kendisinin dışlandığını hissettiğini gözlemliyoruz. Bağlı olarak, rahatsızlığını yaptığı hamlelerle dış vurup, kendi iktidar alanını daha güçlü olacağı bir yapıya sokup, iktidar alanındaki özerkliğini özellikle gösteriyor. MHP, Kavala bahsinde ağırlığını koyup olası bir tahliye engellemesi, Bahçeli’nin kendine özgü mesajları, Sinan Ateş davasını birleştirmesi ve nihayet Özel Kuvvetlere elini öptürmesi gibi

hamlelerle “Ben varım, beni yok sayamazsınız, güçlüyüm, silahlıyım!” diyor. İktidar güçleri açısından bir sorun da, iktidarlara süresince yaptıkları vurgunları mümkünse sürdürme, değil de meşrulaştırma zorunluluğudur. Şayet bir halk hareketiyle yüzleşip kaçabilenin kaçtığı kaçamayanın suçlarının sonuçlarına katlandığı bir durum yaşanmayacaksa, egemenlik sistemi içinde hırsızlık ve uyuşturucu

paralarının meşrulaştırılması için “yumuşama” iyidir! Zaten o sistemin genetiğine vurgunculuğu meşrulaştırma hatta saygınlık payesiyle ödüllendirme derinlemesine kazınmıştır. Mafya liderleri ve “tarikat şeyhi” görünümü sefil şarlatanlar bile saygın işadamları olarak karşımıza çıkabilir, uyuşturucu ticaretinden gelen kirli paralar sermaye birikim sürecine içerilerek temizlenir!

Türbülans ve istikrar

Yaşadığımız olağanüstü dönemin içinde iki anahtar gerçeklik Türkiye egemenlik sistemini belirliyor.

O arada, süreç aktıkça beklenebileceği gibi taraflar kimi sivri çıkışlarla birbirini darbeleyerek inisiyatif kazanmaya çalışıyor. En son, iktidarın milyarlarca lira borçla devrettiği yeni CHP’li belediyelerden utanmazca “borç tahsilatı” yaparak çalışmalarını bloke etmeye çalışması gibi çıkışlar, her an bir “erken seçim” hedefini gündemleştirebilir. Bölgede yaşanan yerel savaşların yayılıp İran’ı da içine alarak bölgeleşmesi durumunda ise bir “büyük koalisyon” devreye sokulabilir. Yaşadığımız olağanüstü dönemin içinde iki anahtar gerçeklik Türkiye egemenlik sistemini belirliyor: İlki, içinde çırpındığı “türbülans”; ikincisi, çok sayıda bileşenden ivme alan ve artık neredeyse kalıcı olan bu türbülansın yarattığı kaotik ortamda ayakta kalmak ve mümkünse bölgesel bir hegemon güç olabilmek için “istikrar!” İki

zıt uç! “Yumuşama” söz konusu iki zıt gerçeğin bileşkesinden çıkıp geliyor. Ve, tam da kendisini belirleyen kaotik ortamın bir sonucu olarak son derece istikrarsız bir süreç olarak yaşanıyor: İktidar tarafından Erdoğan odaklı bir faşist atılımla ya da darbeyle bozulabilecekken; CHP ve kendisini destekleyecek sistem içi güç odakları tarafından “erken seçim” zorlamasıyla çözülebilir. Her durumda, mevcut iktidarın, öyle kolayca mesela seçimlerle görevi teslim edip geri çekileceğini beklemek ağır sonuçlar yaratacak bir yanlış beklentidir. Artık seçim sonuçları da seçim hileleriyle bir biçimde ayarlanmaktadır ve o hilelerin üstüne yürüyüp geçersiz hale sokmak ancak halkın gücünü dayatmasıyla gerçekleşebilir. Mevcut iktidar iktidarda kalmaya sonuna dek ısrar edecektir.

Sermayeye cennet, halka cehennem!

Sermaye tarihinde olmadık ölçüde kazançlarla kasalarını doldurup zevk ve sefa içinde yaşarken, halk ölüm kalım derecesinde zorlanıyor, çok daha fazlasıyla zorlanacak.

Uygulanan ekonomik politikalar bitmeyen bir saldırganlıkla binbir biçime bürünerek halkı yoksullaştırıyor. Önümüzdeki dönemde yoksulluğun daha da derinleşmesini yaşayacağız. Gelirleri nispeten iyi olan mühendis, doktor gibi çalışanların hayat standartlarının düşmesi ve yaşanması kaçınılmaz olan esnaf iflasları, bu kesimleri de nispeten yoksullaştırıp şimdi yoksulluk cehenneminde yanmaya mahkum edilen emekçilerin yakınlarına doğru sürükleyecek. Emekçiler ücretlerinin enflasyon karşısında sürekli olarak alım gücünü kaybettiğini ve gittikçe daha azla yetinmeye sürüklendiklerini yaşayıp görecekler. Asgari ihtiyaçların dahi karşılanmadığı bir yoksullaşma yaşanacak. En ağırı ise, durgunlaşan ekonominin ivmelendirdiği işsizlik gerçeğinin toplumun gittikçe daha geniş alanına yayılıp, yayıldığı her yeri de bataklığa çevirerek toplumsal var oluşumuzun bütün değerlerini çürütmesi olacaktır. Nüfusun gittikçe artan kısmını iktidarın ya da muhalif belediyelerin dağıttığı üç kuruşluk malzemelere bağımlı dilenciler konumuna sürüklenip zavallılaştırılıyor. Kürt halkı, baskı ve terörle asimile etme ya da göçe zorlanma politikalarıyla daha fazla yüzleşecek. Üstelik, hepimizin gözü önünde yaşanan Irak ve Suriye’deki işgalle bütün coğrafyası ilhak edilerek vatansızlaştırılıp köleleştirilmeye çalışılacak. Kadınlar, yaşanan yoksullaşmanın yarattığı çaresizlik ve öfke duygusunun egemenlere yönelmemesi için, egemenler tarafından aşağılanarak her türden erkek saldırganlığının nesnesi haline getiriliyor.

Erkek egemen sistemin zaten toplumda derin köklere sahip olan gücü, eskileri yetmezmiş gibi daha fazla baskı, taciz, tecavüz ve cinsiyetçi cinayetle kendi çirkin yüzünü gösterecek. Ekolojik yıkım, ekonomik krizin ilacı gibi görüldüğü için daha da çılgınca yıkım projeleriyle kendi yayılımını arttıracak. Her yaz aşırı sıcaklar ve orman yangınları giderek artarak sürecek ve özellikle tarımda susuzluk tehlikesi baş gösterecek. Gittikçe daha fazla orman çapulcu sermayenin talanına sunulacak. Deniz suyunun sıcaklığının artmasına bağlı olarak denizlerde musilaj gittikçe daha geniş alana yayılacak...vd. Sermayenin acil talebi yönünde bölgesel pazarlar üzerindeki hegemon güç olabilmek için, küresel hegemonya krizinin en yoğunlaştığı bölgemizdeki bütün gerilimlere yükleniliyordu. Geldiğimiz aşamada bu gerilim politikaları kaçınılmaz olarak savaş gerçeğiyle yüzleşecek. Sayısız Anadolu genci bu savaşların içinde yaşamını kaybedecek. Bir korku filmi senaryosundan değil, aslında şimdi ilk adımlarımızı atarak içine girdiğimiz toplumsal gerçekliğin hızla sürüklendiği hemen önümüzdeki aşamalarından bahsediyoruz. Egemenlik sistemi egemenliği altında tuttuğu bütün halk güçlerini cehenneme doğru sürüklüyor. Sermaye tarihinde olmadık ölçüde kazançlarla kasalarını doldurup zevk ve sefa içinde yaşarken, halk ölüm kalım derecesinde zorlanıyor, çok daha fazlasıyla zorlanacak.

Devrimci hareketin temel görevi, halkın acil ihtiyaçları doğrultusundaki arzu ve yönelimlerinin önünü açıp güçlendirmektir. Günümüz koşullarında halkın kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmek amacıyla ileri doğru atacağı her adım her biçimiyle meşrudur! Halkın kendi ihtiyaçlarını başka bir güçten beklemeden ancak kendi mücadelesiyle sistemden koparıp alabileceğini kavraması ne kadar güçlü ne kadar derin olursa o kadar belirleyici olacaktır. Kendisini ve karşısındaki egemenlik sisteminin halk düşmanı

gerçekliğini mücadele süreci içinde sürekli deneyimleyip gittikçe artan oranda kavrayarak özneleşen halk, aynı sürecin doğal akışı içinde bakımsız olarak iktidarlaşıma yönelimini yoklayacaktır. Devrimci hareketin görevi, iktidarlaşıma olgusunun gereklerinin halkın içinde halkla beraber mücadele ederek halk tarafından inşa edilmesini kolaylaştırmaktır. Elbette böylesi ağır ve karmaşık görevler, uygun bir stratejik konumlanışı, uygun taktikleri, siyasal cüret ve olgunluğu ve belli güç eşiklerinin aşılmış olmasını

gerektirir. Devrimci hareketin mevcut parçalı durumunu uygun bir ortaklaşmayla aşması, bu ortaklaşmayı Kürt halk hareketiyle de ortaklaşarak başarması ve iç içe geçecek olan bu iki tarihsel ortaklaşmayı iktidarlaşımayı hedefleyen bir programatik duruşla taçlandırması gerekiyor. O duruş diğer bütün bütün mücadelelerin önünü açıp yol gösterecek bir kutup yıldızı gibi parlatılmalı! Demokratik Anayasa, Demokratik Cumhuriyet!

EKONOMİ

Peki, Şimşek'in planı gerçekten başarılı oldu mu? Sermayenin önemli bir kısmı için bu sorunun cevabı evet.

Şimşek şimdilik rahat ama işi çok zor

Mehmet Şimşek'in OVP'sinin önemli hedefleri arasında olan cari açığın kapanması uluslararası sermaye sahiplerinin Türkiye'ye yatırım yapmasına, yani ülkeye sıcak paranın girmesine bağlı. Merkez Bankası veri akışına bakacak olursak son zamanlarda ülkeye sıcak para girişinin olduğunu görebiliyoruz.

Serkan Nar

(...) 1. sayfadan devam

Peki, Şimşek'in planı gerçekten başarılı oldu mu? Sermayenin önemli bir kısmı için bu sorunun cevabı evet. Emekçi halklar için ise sorunun cevabı hayır. OVP'nin ekonomik yıkımdan başka bir karşılığı yok halkta. TÜİK yaptığı manipülasyonlarla sermaye ile ele ele vererek fiyat baskılanması yoluyla emekçi halkların nerdeyse ciğerini söküyorlar. Emekçiler ve emekliler insanlık dışı bir şiddetle baskılanıyor. Sermaye ise Şimşek politikalarıyla olağanüstü avantajlar sağlamanın keyfini sürüyor.

Sıcak paranın gelişi

Sıcak para konusu Türkiye'nin gündemine 1989 tarihinde 32 Sayılı Karar'ın yürürlüğe girmesiyle birlikte oturmuştur. 24 Ocak 1980 kararları ile birlikte Türkiye kapitalizminin sermaye birikim modelinde yapılan köklü değişikliklerle birlikte ekonomi politığın yapısal değişimi başladı. Küresel iş bölümünde Türkiye kapitalizminin almış olduğu pozisyona uygun olarak, ucuz işgücü temelinde ihracata dayalı ve bağımlı bir ekonomi modeline geçiş yapıldı.

Bu da serbestleşen sermaye hareketlerinin ve serbestleşen dış ticaretin Türkiye ekonomisini kırılğan, dışa bağımlı hale getirmişti. Dolayısıyla Türkiye'ye yabancı sermaye girişleri devam ettiği sürece cari açığın finansmanı karşılanıyor ve böylece ekonomik büyüme sağlanıyor. Ancak yabancı sermaye girişi azaldığında da cari açık finansmanı sorun olarak açığa çıktığında işte o zaman ekonominin zilleri çalmaya başlıyor. Bu krizler baş gösterince hemen ekonomi yönetimi dışarıya para aramaya çıkar. Türkiye'de ekonominin işleminin önemli kalemlerinden bir tanesi sıcak para girdisinin sürekliliğidir. Dolayısıyla cari açık sorunu Türkiye kapitalizmin yapısal sorunlardan bir tanesidir. Mehmet Şimşek'in OVP'sinin önemli hedefleri arasında olan cari açığın kapanması uluslararası sermaye sahiplerinin Türkiye'ye yatırım yapmasına, yani ülkeye sıcak paranın girmesine bağlı. Merkez Bankası veri akışına bakacak olursak son zamanlarda ülkeye sıcak para girişinin olduğunu görebiliyoruz.

Sıcak para neden geliyor?

İngiltere'nin önde gelen finans yayınlarından Financial Times; düşük maliyetli borçlanarak yüksek getiri

sağlayan paralara yatırım yapma stratejisi olan "carry trade" akışına dikkat çekerek, Türk Lirası'nın yılabasından bu yana ABD Doları'na karşı yüzde 18 kazanç sağladığını ifade etti. Haberin devamında Financial Times, Türkiye'ye son zamanlarda giren yabancı sıcak paranın "carry trade" olarak tariflerken yatırımların potansiyel küresel veya yerel şoklar nedeniyle "hızla" ülkeden çıkabileceğini ifade etti. Carry trading iki para birimi arasındaki faiz oranı farkından kâr elde etmek için uygulanan stratejiler

bütününe deniyor. Ancak ülkeye giren kısa vadeli finansal girdiler, sabit sermaye yatırımlarına dönüşmediği için olası hızlı sermaye çıkışlarının yeniden krizlere neden olacağını da not edelim. Mehmet Şimşek'in yabancı yatırımcılara sunduğu bu imkân kendilerine çok kısa zamanda muazzam kârlar bahşediyor. Şimşek'in sıcak para talebinin sağlanması için hiçbir şeyden kaçınmadığı açık. Mehmet Şimşek'in ekonomiye dair bulduğu kısa vadeli çözümün faturasının kime kesileceği hepimizin malumu. Kaldı ki bu

faizin, yani bu servet transferinin kaynağı nedir diye sordüğümüzda cevabımız temmuzda artmayan ücretler, emekliye verilmeyen zamlar değil midir? Temmuz ayı ile birlikte solun neredeyse tüm kesimleri çalışmalarını ücret artışlarına çevirdi. Ancak örgütsüzlük bizim en büyük sorunumuz. Temmuz ayı ücret mücadelesinde bir kez daha gördük ki öncülerin veya öncünün önünde önemli bir misyon ve iş duruyor. İşçilerin örgütlü gücü yoksa pazarlık gücü de yoktur.

gün sermayeyi büyüten önemli bir kurumdur.

OVP'nin dayanağı

Ülkede resmi enflasyon rakamının açıklanması ise tartışma konusudur. 2022'de başlayan yüksek enflasyon dönemi ile birlikte enflasyon hesaplamasında kullanılan ürünlerin ve bunların fiyatlarının Kurum tarafından açıklanmasının bırakılması iktidarın sermaye yanlısı politikalarıyla son derece uyumlu bir karardır. Bir önceki TÜİK Başkanı Sait Dinçer'in açıklanan enflasyon rakamlarının Erdoğan tarafından yüksek bulunarak görevden alınması da bu tarihin hemen öncesine rastlar. Bu karar ile enflasyon rakamları kimsenin ikna olmadığı ama yaşamak zorunda olduğu büyük bir yalanı gözlerden kaçırmaya çalışmıştır. Kısa bir süre önce gazeteci Alaattin Aktaş'ın TÜİK'in resmi verilerine göre hesapladığı enflasyon sepetini oluşturan maddelerin fiyatları ile bu yalanın boyutu da ortaya çıktı. 2023'te açıklanan Orta Vadeli Program'ın (OVP) sermaye çıkarlarını öne çıkaran en önemli özelliklerinden bir tanesi ücretlerin baskılandırmasıydı. Bu çerçevede ön görülen gerçek dışı düşük enflasyon oranlarında yapılacak ücret artışları ile üretim maliyetleri düşürülerek kârlılık artırılabileceği ve diğer yandan da tüketim baskılanarak yüksek enflasyon düşürülecekti. Tüm bunların sonucunda elde edilecek tek şey ise ücretlerdeki mutlak düşüş ile birlikte daha fazla yoksullaşma olacaktı. TÜİK'in buradaki rolü işte bu yoksullaşmayı sağlayan resmi rakamları oluşturmaktan ibaretti. OVP'nin işletilmesi TÜİK'in desteği ile mümkündür.

Başkanın intiharı

Bu planı yürüten iktidar bir sene içinde asgari ücreti açık sınırının altına düşürerek karlılığı rekor seviyeler çıkarttı. Satın alma gücünün düşmesi ile birlikte muazzam bir servet transferi gerçekleşirken tepkilerin TÜİK'e yansması sonucu Kurum açıklama yapmak zorunda kaldı. TÜİK tarafından hazırlanan sunumda (sunumun anlaşılabilir dilini ve üslubunu bir tarafa bırakarak) en dikkat çeken nokta ise

enflasyonun yükselmesi ile artan şirket kârları arasındaki ilişkiye dikkat çekilmesiydi. Bu durum, sunumdan ayın alıntılacak olursak şöyle ifade ediliyordu: *Avrupa'da da durum böyledir: şirket karlarının enflasyon üzerindeki etkisi 45%, işçilik maliyetlerinin ise 4,5% !!! Ayrıca Türkiye'de şirket kar artışları fahiş, yurtdışında değil.*

Sermaye örgütleri ve liberal yazarlar tarafından büyük bir tepkiyle karşılanan bu değerlendirmeye Saray rejimi tarafından henüz bir söz söylenmemiş olması tepkilerin merkezi haline gelen kurumu ve dolayısıyla Şimşek Programını koruma gayesini öne çıkartıyor. Şimşek'in ve Erdoğan'ın ısrarla yüksek enflasyonun sebebinin ücretlere yapılacak zamlara bağlayarak emeğin alabildiğine ucuzlamasını sağlamasına karşı TÜİK Başkanı Erhan Çetinkaya'nın açıklamaları hem OVP hem de sermaye karşıtı bir çizgiye otururken tüm eleştirileri de dolaylı yollardan kabul ediyordu. Bu açıklama Saray'ın aksi tutumuyla birlikte düşünülecek olursa TÜİK Başkanı'nın intihar öncesi gerçek suçluyu açıklayan mektubu gibi duruyor. Sermaye çevrelerinin OVP'yi coşkuyla karşılayan ve iktidara tam destek veren tutumları ile birlikte iktidar cephesi içinden henüz belirgin bir çatlak ses çıkmaması kafalarda soru işaretleri oluşturuyor. Bu çıkış sebebinin kişisel itibar sonucu mu yoksa siyasi bir hamle mi olduğu önümüzdeki günlerde netliğe kavuşur. Ama görünen o ki sistemin meşruluk sorunu paçalardan sızıyor.

Tüm soru işaretleri bir yana halkı ilgilendiren esas konu şirket kârları ile yaşanan yoksulluk arasındaki bağlantının devlet içi bir kurum tarafından ifade ediliyor oluşudur. Sermayenin neredeyse vergiden muaf hareket özgürlüğü ve bununla birlikte enflasyon rakamlarındaki resmi sahtekarlık yoluyla düşük tutulan ücretler ile gittikçe artan kâr oranları da ortada. Sınıf örgütleri tarafından öne çıkartılması gereken temel konular gözlerimizin önünde duruyor. Açıklanan gerçek dışı enflasyon oranlarına rağmen TÜİK son yıllarda ilk defa "gerçek" bir istatistik ile halkın karşısına çıktı. Şimdi bu gerçeği devrimci bir güce dönüştürme vakti.

TÜİK'in "gerçeği"

Açıklanan gerçek dışı enflasyon oranlarına rağmen TÜİK son yıllarda ilk defa "gerçek" bir istatistik ile halkın karşısına çıktı. Şimdi bu gerçeği devrimci bir güce dönüştürme vakti.

Haluk Koşar

Temeli sömürü ve özel mülkiyet olan kapitalizmde adaletten bahsetmek mümkün değildir. Artı değere el koyarak biriktirdiği sermaye ile büyüyen kapitalist için en iyi adalet, geleceğini garanti altına almak için her tür yasanın ve kurumun kendine ve sistemin işlemlerine hizmet edecek şekilde düzenlenmesidir. Bugün bu amaca en çok hizmet eden devlet kurumlarından biri kuşkusuz Türkiye İstatistik Kurumu'dur (TÜİK). Kurum, sermayenin büyümesine dair önemli kararlara imza atarken ülkede emeğiyle geçinen herkesin kaderini de belirler bir konuma yerleşmiştir.

Sermayeyi büyüten kurum

Kurumun açıkladığı enflasyon oranları asgari ücret başta olmak üzere bağlı birçok ücretin de belirlenmesinde rol alırken ortaya çıkan rakam "işçinin değişim yoluyla aldığı metalar

miktarının her gün azalmasına yol açarak mutlak olarak" yoksullaşmayı artıran en önemli etkenlerden birisi olmuştur. Kurumun açıkladığı rakamlar basit istatistikten öte çalışanların evine girecek ekmeğin sayısını belirlemektedir. Açıklanan enflasyon gerçek rakamdan ne kadar düşüğe çalışanlar ve emekliler o kadar az zam alırlar ve artan fiyatlar karşısında daha fazla yoksullaşmış olurlar. Yani devletin istatistik kurumu ücretlerin mutlak olarak düşürülmesinde önemli bir rol oynar. Kısaca milyonlarca insan istatistik ile soyulur. Açıklanan enflasyon oranları ile belirlenen ücretler sadece yoksullaşmayı sağlamaz, yoksullaşma tehlikesine karşı fazla mesai, ek iş vb. yollar ile daha fazla çalışmayı da beraberinde getirir (Eurostat verilerine göre 2023 yılı için Türkiye'de ortalama çalışma süresi haftalık 45,6 saattir). Yani ücretler düşerken çalışan saatler de artar, sermaye kendini katlayarak büyütür. TÜİK bu

DÜNYA

Emperyalist paylaşım ve hegemonya mücadelesi dünyayı savaş alanına çeviriyor.

Rusya Ukrayna arasında savaş ve barış

Barışın Ukrayna tarafından kabul edilebilmesinin tek yolu mutlak askeri yenilgisi ve Batı'dan gelen tüm yardımların uzun süreli kesilmesi ile mümkün olabilir.

Efecan Özcan

Rus birlikleri bu yaz yavaş ama istikrarlı bir şekilde Ukrayna'nın silah ve personel bakımından yetersiz savunma hatlarını aşarak amansız

bir saldırı başlattı. Bu durum Batı'yı Kiev'i desteklemek için yeni silahlar ve stratejiler geliştirmeye yöneltti. Batı'nın saldırıyı ve Kremlin'in olası yanıtını azaltma yönündeki hamleleri, tehlikeli bir tırmanışa yol açabilir; bu Rusya ile NATO arasında

doğrudan bir çatışma tehlikesini daha da artırır. Rusya, ABD yardımındaki gecikmeler ortasında askeri avantajını kullanarak bin kilometrelik cephe boyunca çeşitli alanlarda saldırıları artırdı. Rusya'nın 2024 Mayıs ayında

Ukrayna'nın ikinci büyük şehri Harkov yakınlarında başlattığı harekât, Ukrayna ordusunun bölgedeki güçlerini diğer cephelerden yeniden konuşlandırarak takviye etmesinin ardından ivme kaybetmiş gibi görünüyor. Ukrayna cephe hattını istikrara kavuşturmayı şimdilik başarmış olsa da başka bir yere konuşlandırılması planlanan yedekleri bu istikrar için kullanmak zorunda kaldı. Nüfus sorunundan kaynaklı asker açığı neredeyse bir yıldır masada duran bir mesele. Bu sebeple Macron ve NATO liderleri (ABD hariç) Ukrayna'ya asker konuşlandırma konusunda da görüşmelerde bulundu.

Putin'in Ukrayna hedefleri

14 Haziran'da Putin, Ukrayna'nın Donetsk, Lugansk, Herson ve Zaporijye bölgelerinden askerlerini çekmesi ve NATO'ya katılmayı reddetmesi durumunda müzakerelere başlayacağına söz verdi. Zelenskiy bu girişimi reddetti ve karşılığında Rus birliklerinin Ukrayna topraklarından çekilmesini talep etti. Ayrıca Putin, NATO'nun Rusya'nın nükleer cephaneliğini kullanmaya çağrı versayımının yanlış olduğunu belirterek, egemenliği ve toprak bütünlüğünün tehdit edilmesi halinde "her türlü yolu" kullanacaklarını vurguladı. Özetle şu an

için Rusya'nın askeri durumu zafer ile nükleer savaş arasında ince bir çizgide ilerliyor.

Barış nasıl gerçekleşebilir?

Putin'in ateşkes ve barışa yönelik açıklamalarının İsviçre'deki Ukrayna Barış Zirvesi'nin arifesinde yapılmış olması tesadüf olamaz. Mevcut durumda bu önerinin Kiev ve Batılı destekçileri tarafından reddedileceği baştan belliydi. Bu teklifin sunulmasındaki amacın savaşın ilerleyen döneminde daha çok yıpranmış bir Ukrayna'ya daha ağır bir kapitülasyon dayatıldığında "biz zamanında yumuşak bir seçenek sunmuştuk" diyebilmek için. Zira emperyalist paylaşımın ve hegemonya mücadelesinin bir ürünü olarak bu savaşın çıktığı bilinen bir gerçektir. Ateşkes koşullarının reddedilmesi durumunda, Ukrayna'dan talep edilen diğer bölgelerine ilişkin iddiaların temeli önceden atılıyor ve bunun sorumluluğu Batı'ya ve Ukrayna'ya devredilmesi amaçlanıyor. Bu bağlamda muhtemelen sonraki her öneri Ukrayna için daha iyi değil, daha kötü olacak. Böyle bir barışın Ukrayna tarafından kabul edilebilmesinin tek yolu mutlak askeri yenilgisi ve Batı'dan gelen tüm yardımların uzun süreli kesilmesi ile mümkün olabilir.

ABD'nin seçimi ve "savaşlar"

Hangi aday başkan seçilecek olursa olsun, iç içe geçmiş "savaşlar" içerisindeki ABD'nin dünyaya önümüzdeki günlerde artan şekilde savaş yayacağı açıkça görülüyor.

Caner Malatya

Kasım ayında yapılacak ABD başkanlık seçimleri yaklaştıkça hem ülke içerisinde hem de dünyada gerilimler artıyor. Kapitalizmin derinleşen yapısal krizinin büyük oranda tetiklediği bu gerilimler, siyasal özneler yeni adımlar attırmakla kalmıyor; kısa ve orta vadede yaşanacaklara dair de önemli ipuçları sunuyor.

NATO toplantısı

Temmuz ayının başlarında Washington'da gerçekleşen 3 günlük NATO toplantısında alınan kararlar ve yapılan vurgular, ABD'nin "Batı" üzerindeki etkisinin giderek arttığını gösteriyor. Toplantıda Rusya, Çin ve İran'ın birlikte hedefe konulmuş olması, "Batı'nın bir blok olmakla kalmayıp karşındakini de "blok" olarak gördüğüne işaret ediyor. Diğer yandan devlet bütçelerinden silahlanmaya ayrılan payın en az yüzde 2 olması ve Ukrayna'ya gelecek yıl en az 40 milyar Avro destek sunulması kararlarının alınması, ABD savaş sanayinin "Batı"-nın harcamalarıyla gönençe erilmesi hedefleniyor. Son NATO toplantısında alınan kararlar, ABD sermayesinin derinleşen yapısal krize savaş sanayisinin "yıkıcılığı" ile çare bulmaya çalıştığının bir başka ifadesi. Öte yandan bu çaredeki ısrar, ABD Başkanı'ndan izlenmesi istenen politikalarda da devam etmekte.

Trump suikasti

Çin'i öncelikli hedefe koyan Trump, ABD'nin savaşa ve finansla değil sanayiye öncelik vermesini söylemeye devam

ediyor. Trump'ın Rusya ile Ukrayna arasında müzakereyi de savunuyor olması, savaş sanayisi için muteber bir aday olmadığı gösteriyor. Keskin nişancı suikastine uğraması, Trump'ın "muteber" olmayışıyla bağlantılı olabileceğini akıllara getiriyor. Fakat Trump "önce ABD sanayisi" söylemini dile getirirse de savaşa ve savaş sanayisine karşı değil. Trump savaşa ateşinin büyütülmesiyle oluşacak pastadan aslan payını finans sermayesi ve "müesses nizam"ın kurumlarıyla

bütünleşmiş egemen savaş sanayisinin değil, kendisini destekleyen (Elon Musk başta olmak üzere) teknoloji sermayesi ile sanayi sermayesinin almasını istiyor.

Biden istifası ve Kamala Harris

Dünyanın dört bir yanında şiddeti büyüten politikalarla Biden, ABD müesses nizamı ile savaş sanayinin takdirini alsa da dünya halkları ile yoksulluğa ittiği ABD halkının tepkisini kazandı. Ve halkın büyüyen tepkisini Trump'ın kanalize etmesi, Biden'in "yaşlılığı" ile birleşince istifa "kaçınılmaz" oldu. Yerine aday olarak halihazırda başkan yardımcısı olan 59 yaşındaki "genç" Kamala

Harris layık görüldü. Siyah, kadın ve Yahudi bir kocaya sahip olması gibi "kimlikleri" olan Kamala Harris'in adaylığı belli olunca gönüllü sayısında ve bağışlarda hızlı bir artış gerçekleşmesi, ABD'li "demokratlar" ve "ilericilerde" heyecan yaratmış durumda. Fakat geçmişine bakıldığında Harris'in söylemleriyle ötekileştirilmiş kimliklerin, uygulamalarıyla da "müesses nizam"ın çizgisinin dışına çıkmaya niyetli olmamasından dolayı savaş sermayesinin desteğini alacağı öngörülmüyor.

"Savaşlar"

Kapitalizmin krizinin derinleşmesinden dolayı pastadan alınmak istenen pay, sermayeler için büyülüp serpilmeden çok hayatta kalma niteliğini taşıyor. Suikastin de gösterdiği üzere bu nitelik, aradaki savaşın kanlı ve "ölüm-kalım" biçimine bürünmesine neden oluyor. Trump destekçilerinin 2020'deki yenilginin ardından yaptıkları baskından daha büyüğünü, yani seçimi kaybederlerse iç savaşın korkmadıklarını söylemeleri de "tarafaların" her türlü savaşa hazırladıklarını gösteriyor. Diğer yandan sağlık sisteminin çöküntü içinde olması, beklenen yaşam sürelerinin düşmesi ve fiyatlardaki artış ABD halkının yaşam savaşımını her geçen gün zorlaştırıyor. Bütün bunlar, hangi aday başkan seçilecek olursa, iç içe geçmiş "savaşlar" içerisindeki ABD'nin dünyaya önümüzdeki günlerde artan şekilde savaş yayacağını açıkça ortaya koyuyor.

İran'da seçimler ve "yumuşama"

Riski tehlikesiz hale sokabilmek için reformcu bir isim ile kopuşma eğilimindeki toplumsal kesimlerin sistem içerisine çekilmesini hesaplayan bir seçim mühendisliği söz konusudur.

Özcan Avcı

2021 yılında Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturan İbrahim Reisi'nin helikopter kazası sonucu ölümünün ardından İran, yeni Cumhurbaşkanı'nı seçmek üzere bir seçim maratonuna girmişti. 5 Temmuz günü bu seçim maratonu ikinci tur seçimleriyle sonuçlandı, Mesud Pezeşkiyan yeni Cumhurbaşkanı olarak seçildi. Pezeşkiyan'ın seçimlere girme denemesi ilk değildi. Reisi'nin Cumhurbaşkanı seçildiği seçimde de adaylığını koymuş, fakat adaylığı konsey tarafından reddedilmişti. Ne hikmettir ki, bu seçimde beş muhafazakâr karşı tek reformcu olan Pezeşkiyan'ın adaylığı konsey tarafından kabul edildi. Hemen belirtelim, reformcu aday derken hepimizin anladığı bir reformculuktan söz etmek zor. Müesses Nizam'ı tehdit etmek bir tarafa onu değiştirmekle ilgili yönelimi de olmayan, sistemin işleyişiyle pek derdi olmayan bir reformculuktan söz ediyoruz. Belirtilmesi gereken bir diğer husus, İran'da Cumhurbaşkanı'nın yetkilerinin sınırlı olduğudur. En üst yetkili merci yüce lider Ali Hamey'ndir. Esasında, Cumhurbaşkanlığı makamı seçimlerin gerçekleşmesi bağlamında sistemin meşruiyetini üretmek için bir araç olarak iş görür.

Stratejiler

İran'da sistem risk altındadır. Seçim sandık denklemi inandırıcılığını yitirmiş, toplumun her kesiminden kitleler sandıktan umutlu değildir. Sadece reformcuları kapsayan bir kitleden söz etmiyoruz. İlmîli ve radikal muhafazakârları da kaplayan bir "umutsuzluk" söz konusudur. Seçime katılımın o kadar düşük olduğu bir denklemde reformcu adayın adaylığının kabulü bile, reformcu kitlenin ve çeşitli toplumsal dinamiklerin boykotlarının önüne geçmek içindir.

Bu süreç Anayasayı Korumucular Konseyi'nin özel bir "mimarisi" olarak gün yüzüne çıkmaktadır. Öte yandan, Pezeşkiyan'ın seçim kampanyasına bakılırsa, muhafazakâr seçmeni rahatsız edecek bir çalışma görülmemektedir. Tersinden reformcuları tamamıyla kapsayıcı bir çalışma da görülmemektedir. İlmîli muhafazakâr seçmenin de oylarının bu biçimde alındığı görülmektedir. Kendisi Azerbaycanlı olan Pezeşkiyan, etnik azınlıklar tarafından da ilgi odağı oldu. Sisteme entegre olmayan unsurların bu biçimde başta sandığa gitmeleri sonrasında da sisteme içermeleri gibi bir strateji izlendiği anlaşıyor. Diğer yandan ise Sünnilerin de Pezeşkiyan üzerinden umutlarının yükseltilmesi amaçlanmış, siyasetten sistemden ve sandıktan uzaklaşan Sünnilerin tekrar sisteme entegre edilmesi gibi bir stratejinin de etkili olduğu görülüyor.

"Yumuşama"

Sonuç olarak, Mahsa Amini protestolarının etki alanı reformculara kadar genişlemiştir. İran'da toplumun her kesiminde resmi siyasetten, seçimden ve sandıktan kopuş çok aşıkardır. Sistem risk altındadır. Riski tehlikesiz hale sokabilmek için reformcu bir isim ile kopuşma eğilimindeki toplumsal kesimlerin sistem içerisine çekilmesini hesaplayan bir seçim mühendisliği söz konusudur. İç politikadaki "yumuşama", kimi sosyal politikaların esnetilmesi, fakat esasen sisteme entegre edilemeyen unsurların sisteme entegresi ile sistemin meşruiyet alanının genişletilmesi olarak okunmalıdır. Dış politikadaki "yumuşama" ise, işleri yokuşa sürmeden hem Batı eksenini ile diyalogları sürdürerek yaptırımların daha da karmaşıklaşmamasını sağlamak, ama aynı zamanda Rusya ile Çin hattıyla ticari ilişkilerin geliştirilmesini sağlayabilecek bir adayın seçilmesi olarak okunmalıdır.

Hedef: Kadınlar ve kazanımları

Kadınların evliliğin ardından bekarlık soyadını tek başına kullanamayacağını öngören düzenleme maddesi 9. Yargı Paketi'nden tepkiler sonucu şimdilik çıkarıldı. AKP'nin önümüzdeki dönemde konuyu tekrardan gündeme getireceğinin bilinciyle hedeflenenin gerçekte ne olduğunun altını tekrardan çizelim.

Didar Gül

Türkiye'de gelişen siyasi atmosfer her gün başka bir gündemi önümüze taşıyor. İşçilerin, emekçilerin bugün önemli bir yerde duran asgari ücret mücadelesi, emeklilerin yaşam mücadelesi, ekolojistlerin iklim krizine karşı örgütlenme mücadelesi, LGBTİ+'ların varlık mücadelesi, gençlerin gelecek mücadelesi ve kadınların eşitlik mücadelesi... Bunca saldırı içerisinde bu mücadele dinamiklerine bir dizi daha ekleme yapabilir, hepsini tartışabiliriz. AKP-MHP iktidarı bu günlerde yasa bombardımanı ile başka bir saldırı konseptini hayata geçiriyor. Bunlardan biri de "9. Yargı Paketi" olarak bilinen 39 maddelik "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi". Bu paket ile iktidar bir kere daha kadın düşmanlığında rüşünü kanıtlama derdinde. Günlerdir kadınların tüm itirazlarına rağmen Adalet Komisyonu'ndan geçen paket mecliste görüşülmeden şimdilik paketten çıkartıldı. Fakat itirazlarımız baki.

Kadınların itirazı neye?

Kapitalizmin girdiği krizi aşma yönünde kadın düşmanlığı üzerinden kendini kuran popülist sağ söylemler, faşizm ve aşırı sağ ile kendini kurmaya çalışan yeni muhafazakarlaşma yönünde eğilimler yükseliyor. Mücadelemizle belli oranlarda geriletilmiş kadın

düşmanı söylem ve politikalar, en güçlü seviyesine çıkarılmaya çalışılıyor, kazanımlar saldırı ile kuşatılıyor. Dünyadaki bu atmosferle paralel olarak Türkiye'de AKP iktidarının faşist inşa sürecinde toplumsal yapının, kurulmaya çalışılan rejime uygun müdahalelerle şekillendirilmesi şart. İktidar toplumsal yapıyı; sermayenin çıkarları ve siyasi İslam ideolojisiyle uyumlu, heteroseksist, erkek-egemen ve ırkçı formda Erdoğanist İslamcı bir faşizm hedefleyen politikalarıyla özel olarak inşa ediyor. Erkek egemen devletin tüm kurumları; kadın düşmanı söylem ve politikaları hayata geçirerek, kadına yönelik her türlü şiddet faili olan erkeklere ceza indirimleri uygulayarak, kadınları koruyan yasalara saldırarak, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmenin ardından 6284 sayılı kanunu hedef alarak, kadınların her türlü şiddete maruz kaldığı aile kurumunu kutsallaştırarak kadına yönelik taciz, tecavüz, şiddet ve cinayetleri dolaylı olarak destekliyor. adınların kazandığı haklara saldırı bu defa da "Soyadında eşitlik" hakkımıza saldırı olarak şekillendi. Her fırsatta yapılan bu irili ufaklı saldırıların altında "makbul kadın" talebi ve "itaatkâr eş" isteğinin yatığı çok açık. Yasal güvenceler rafa kaldırılıp uygulanmayarak, kazanılan haklara her fırsatta saldırarak, erkek, polis

ve hukuksuzluk şiddetiyle oluşturulan faşist bir çember içine sokulan kadınlardan, tam hizmet ve koşulsuz itaat talep ediliyor. Bunun merkezine ise aile oturtuluyor. Şiddet ve sömürü merkezi olan aile, güzellmeler ve kutsamalarla kadınların hayatını zincire vurma ya devam ederken iktidar bu saldırıları bu zinciri sıkı sıkı tutmak için yapıyor.

"Aile bütünlüğü, soyadını kullanmamla dağılıyorsa yok olsun"

Günlerdir kadın hareketinin/feminist hareketin yükselttiği bir söz bu. Kadınlara yapılan tüm saldırıları aile bütünlüğü ile açıklayan iktidara kadınların yanıtı net. Sokakta mücadele ederek kazandığımız hiçbir hakkı savunmakta tereddüt etmemenin gücüyle sesleniyoruz. "Soyadında eşitlik" hakkı bizim ve vazgeçmeye niyetli değiliz. Tıpkı hala vazgeçmediğimiz ve tekrar imzalatacağımız İstanbul Sözleşmesi gibi, tıpkı koruduğumuz 6284 gibi... Kaldı ki söz konusu yasa ile 6284 sayılı kanuna da bir saldırı niyeti vardı. Uzaklaştırma kararının ihlali sonucunda gerçekleşen tazyik hapis cezasına itiraz hakkını tanımayı da 9. Yargı Paketi ile geçirmeye çalışan kadınların tepkisine çarpıp geri adım atmak zorunda kaldılar. Bu düzenleme gerçekleşseydi kadın cinayetleri, şiddet ve cezasızlık politikalarındaki artışın düzeyini tahmin etmek zor değil.

Paket içerisinde yer alan ve kadın hareketine çarpan bir başka konu ise "etki ajanlığı" meselesi. Şeytanın aklına gelmeyecek bu düzenlemeler ile doğrudan kadın ve LGBTİ+'ları hareketsiz bırakma hedefi aşikâr. Bu şeytan oyunlarına güçlü karşı çıkış iktidara geri adım attırdı ve bu maddeleri geri çekirtmeyi başardık. Fakat tüm bunların ileride karşımıza çıkmayacağını hiçbir garantisi yok. Saldırı konseptini yükselttikçe yine deneyecekleri kesin. Feminist hareket/kadın hareketi içerisinde yanılısma yaratan bir tartışmaya da değinmeden geçmeyelim. Kocanın ya da babanın soyadının fark etmeyeceğine, ikisinin de erkek soyadı olduğuna dair tartışmalarda azımsanmayacak düzeyde devam ediyor. Burada önemli olan noktanın kazanılmış

bir hakkın gasp edilmesi ve bununla birlikte kadına hiçbir şekilde seçme şansının verilmemesi olarak tartışmak gerekir. "Soyadında eşitlik" hakkını tam da bu zeminde tartışmalıyız. Ve unutmamalıyız ki bu kuşatma karşısında kazandığımız en ufak şey harekete moral, motivasyon ve güç verecektir. Tam da buradan hareketle yaptıkları yapacaklarının teminatı olan iktidarın karşısında kazandığımız tüm haklarımızı, hayatlarımızı faşizme, kadın düşmanlığına karşı savunmaya devam etmek bugün dünden çok daha hayati. Hep birlikte #SoyadıDayatmasınaHayır demeye devam edecek, örgütlenecek ve bu yasanın geçmesine hiçbir zaman izin vermeyeceğiz.

Sıcaklara yenilecek miyiz?

Ekoloji hareketinin uzun süredir dillendirdiği iklim krizi en çok emekçileri etkileyecek söylemini gerçek hayatta birebir yaşıyoruz işte.

Beyda Ceylan

Her gün kırılan sıcaklık rekorları ve ardı arkası kesilmeyen sıcak hava dalgaları bu yaza damgasını vurdu şüphesiz. Her gün güneş altında çalışmak zorunda olan inşaat işçilerine, tersane işçilerine, motokuryelere, tarım işçilerine yaşıadıkları şeyi daha iyi anlatabileceğimi düşünmesem de bu konu, özellikle emekçiler açısından hayati bir boyut taşıyor ve kapsamlı tartışılması gerekiyor.

İklim krizi

2024'ün Haziran ayının tarihte kaydedilmiş en sıcak Haziran ayı olması -ki 2023-2024 arası çoğu ay bu ünvanı kazandı- sıcak dalgalarını sıklığının, süresinin ve yoğunluğunun artmış olmasının en önemli sebebi iklim

krizi. Daha sıcak bir atmosfer daha istikrarlı bir gezegen demek, bu yüzden tüm doğa olaylarında aşırılaşmayı gözlemliyoruz. Uluslararası iklim rejiminde bu krizin esas sebebinin karbon salımları olduğu propagandası yapılsa da gerçek neden bu boyutta enerji üretimi ve tüketimini gerektiren kapitalist sistem. İçinde bulunduğumuz kapitalizmin çoklu krizleri de iklim krizini derinleştiriyor, iklim krizi de bu krizleri. Mesela hegemonya krizinin kıskırttığı savaşlar ekolojik yıkımda çok büyük bir rol oynuyor. Savunma sanayisinin gerektirdiği fosil yakıt kullanımı, savaşın yok ettiği canlı yaşamı ve yıkılanı yeniden yapmanın gerektirdiği enerji ve materyallerin hepsi doğanın sömürsü üzerine kurulu. Ayrıca krizden fırsatlar

çıkarmayı çok iyi bilen düzen, yeşil enerjiyi de bir çözüm gibi sunarak yeni yatırımlar için birer birikim alanı olarak kullanıyor. Fakat yenilenebilir enerji hiç de gösterildiği kadar masum değil, güneş ve rüzgar panelleri ve elektrikli arabaların tümü yapımında yoğun madencilik faaliyeti gerektiren metaller ve nadir toprak elementlerini içeriyor. Bu da yer yüzünü koca bir maden sahasına çevirmeyi ve bu kaynaklar üzerindeki emperyalist rekabeti harlıyor. Nitekim geçtiğimiz günlerde Bolivya'da gerçekleşen darbe girişimi, Amerikan emperyalizminin geleceğin beyaz altını olarak da bilinen lityum kaynakları üzerinde hakimiyet kurma amacı taşıyordu. Gelecekte jeopolitik kutuplaşmanın giderek arttığını göreceğiz, bu ekolojik tahribatin da boyutu artacak demek.

Aşırı sıcaklar

Tüm bu olgular aslında yaşadığımız yazın, gelecekte yaşayacağımız en serin yazlardan biri olabileceğini gösteriyor. Bazı iklim bilimciler 2030'da aşılması bekle-

nen 1,5 derece sınırını çoktan aşmış olabileceğimizi söylüyor. 2024'ün başından beri küresel sıcaklık ortalamaları sanayi devrimleri öncesine göre 1,64 derece daha yüksek. El Nino etkisi altında olmamız nedeniyle bazı uzmanlar tarihte kaydedilmiş en sıcak yıllardan biri olan 2016 sonrası olduğu gibi bu etkinin ardından yeniden bir soğuma olabileceğini iddia etse de bu ancak kısa süreli bir durum olabilir, yani rahatlayabileceğimiz anlamına gelmiyor. Geleceği bir kenara bırakırsak aslında şimdi içinde bulunduğumuz koşullar bile bir afet durumunda. İklim bilimci Ümit Şahin, sıcak hava dalgasının birkaç gün daha sürdüğü durumda yalnızca İstanbul'da buna bağlı ölümlerin birkaç yüzü bulabileceğini söylüyor. Özellikle kalp krizi, tansiyon, böbrek yetmezliği gibi vakaların sıcak dalgaları ile ilişkili olması kuvvetle muhtemel, fakat bunlar hakkında veriler şaşırtıcı olmayan bir şekilde tutulmuyor. Uluslararası medya kanallarında yaz boyunca sıcak dalgaları

ve buna bağlı felaketlerin haberleri eksik olmadı. Yalnızca 2022'de Avrupa'da sıcak hava dalgalarına bağlı ölümlerin sayısının 61.000 olduğu dikkate alındığında, Avrupa ve Akdeniz'de iklim ekstremlerinden en çok etkilenen bölgelerden birinin Ege bölgesi ve özellikle İzmir olduğu düşünüldüğünde felaketin boyutu daha iyi kavranabilir. Aşırı sıcak ve yoğun nemin öfke, panik, anksiyete ve depresyonu da artırması da dikkate alınması gereken bir konu.

Sıcaklarla mücadele

Hükümetin ve ilgili bakanlıkların konu ile ilgili "duyarsızlığını" dikkate alırsak ekolojik bir felaketin nasıl toplumsal bir felakete dönüşeceğini daha önceki deneyimlerimizden de yola çıkarak öngörebiliriz. Dünya Sağlık Örgütü, uzun bir

süredir sıcak dalgalarının afet olarak ele alınması hakkında uyarıya da Sağlık Bakanlığı, en son 19-25 Temmuz arası gerçekleşen sıcak dalgası hakkında yurttaşlara bilgilendirme mesajı dahi atmadı. Çünkü afet ilan etseler gerekli önemleri de almaları gerekecek. Şimşek Programı ile kamu harcamalarından bir bir kısarken halk sağlığı için önlemler almak büyük bir ekonomik kayıp olur onlar için. Afet olarak kabul edildiği durumda ise gün boyu açık havada çalışan işçilerin çalışma saatleri değiştirilmeli ve azaltılmalı, kronik hasta, yaşlı ve çocukların sıcak dalgalarından en az etkileneceği şekilde imkanlar sunulmalı, eylem planları ve eğitimler oluşturulmalı, kamusal alan ve ulaşım araçlarına serinletici ve su erişimi sağlanmalı;

kentlerde park, bahçe ve ormanlık alanlar korunmalı ve artırılmalı... Yapılacak şeyler bu söylediklerimden çok daha fazla, bunlar ise ilk akla gelenler olmasına rağmen mevcut iktidar tarafından hayata geçirilmesi bir hayal gibi görünüyor. Ekoloji hareketinin uzun süredir dillendirdiği iklim krizi en çok emekçileri etkileyecek söylemini gerçek hayatta birebir yaşıyoruz işte. Sıcaklık dalgalarında ölmek sınıf-sal; hava 40 derece iken güneş altında çalışmak, serinleme imkanı bulamayacak kadar yoksul olmak, hasta olmak... Sendikalar, devrimci, demokrat ve sosyalist hareketler bu konuyu acilen gündemine almalı. Sahici bir politika oluşturmak ve bu konu etrafında emekçileri örgütlemekten başka çaremiz yok.

PARTİ'DEN

Deniz Poyraz ölümsüzdür!

İzmir İl Örgütümüz İl Sözcümüz Erkan Gökber ile birlikte katledilişinin 3. yılında mücadele arkadaşımız Deniz Poyraz'ın ailesini ziyaret etti. Deniz'in sesini, sözünü, mücadelesini İzmir sokaklarında birlikte büyötmeye devam edeceğiz.

ESİTAŞ işçileri yalnız değildir

Kocaeli İl Örgütümüz Dilovası'nda bulunan Esitaş (Arteche) fabrikasında kazanılmış haklarına sahip çıktığı için Kod 49 ile tazminatsız haksız-hukuksuz bir şekilde işten çıkartılan işçilerle birlikte direnişeydi. İşçilerin onurlu direnişi sonucu kazanımlar gelmeye başladı. Önce Kod 49 uygulamasını kaldıran işveren, sonra da işçilerin bir kısmını işe geri aldı. Mücadele tüm işçiler işe dönene ve kazanılmış haklar uygulanana kadar devam edecek.

Kayyumlara karşı sokağa

İktidarın kayyum politikalarına karşı her alanda tepkimizi ortaya koymaya devam ediyoruz. 31 Mart seçimleri sonrası Van Büyükşehir Belediyesini gasp etmek isteyen iktidara karşı Van halkı ile beraber mücadele eden Parti heyetimizden sonra Hak-kari halkı ile de yanyanaydık. İstanbul'da düzenlenen kayyum karşıtı mitingde de İstanbul İl Örgütümüz yerini aldı. Ülkenin her yanında kayyumlara karşı kurulan halk dayanışmasını güçlendirmek için çalışmaya ve mücadele etmeye devam edeceğiz.

toplumsal özgürlük

Sahibi ve Sorumlu Yazışleri Müdürü: Savaş Çiçek
Adres: İstiklal Cad. Balo Sok. Tokatlıyan Han No: 21 Beyoğlu
Baskı: İhlas Gazetecilik A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza
No: 11A/41 Yenibosna/Bahçelievler, İstanbul Tel: 0212 454 30 00

Kenan Budak yıl dönümünde mezarı başında anıldı

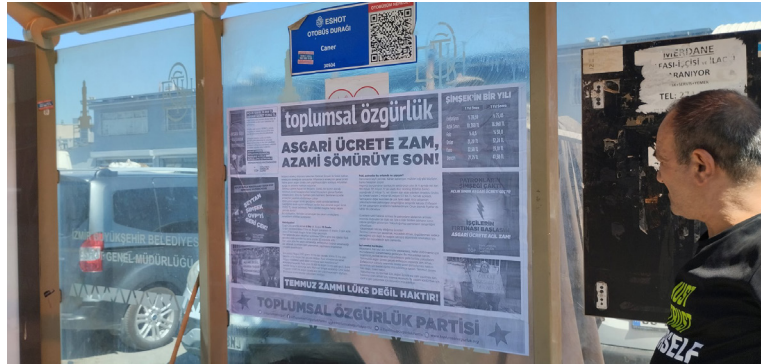
43 yıl önce 12 Eylül faşizmine karşı işçi sınıfını örgütlemek için çalışmaya başladığı Zeytinburnu sokaklarında polis kurşunuyla katledilen devrimci sınıf önderi Kenan Budak'ı Sosyalist Dayanışma Platformu (SODAP) ile birlikte yıl dönümünde mezarı başında anıdık. Anmada konuşan dönem sözcümüz Pelin Kahiloğulları tarih-

sel görevimizi vurguladı: "Görevimiz işçi sınıfının insanca çalışması yaparken bu düzenin sömürü çarkını ortadan kaldırarak güvenilir işçi odağı yaratmaktır". Söz alan Sözcüler Kurulu üyemiz Juliana Gözen: "İşçi sınıfının örgütlü mücadelesini sosyalist temelde inşa edeceğiz eğer, ki biz bu iddiadayız, bu iddiaya önce Kenan

Budak'ın yürüdüğü yolları adımlamakla başlayacağız!" dedi. SODAP adına konuşan MYK üyesi Orhan Kok "Sosyalizme olan inanç, sosyalizm için mücadele devam ediyor" dedi. Dem Parti Emek Komisyonu'ndan ve Kenan Budak'ın arkadaşı Mustafa Güler de mezar başında bir konuşma gerçekleştirdi.

Şeytan Şimşek'in OVP'sine karşı sokaklardan itirazımızı yükselttik

Saray'ın Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in geçtiğimiz yılın sonu yürürlüğe giren Orta Vadeli Programı (OVP) yoksullaşmayı alabildiğine derinleştirdi. OVP'de belirtildiği gibi asgari ücrete ara zam yapılmadı ve artan enflasyon ile birlikte milyonlarca çalışan daha fazla yoksullaşmaya baş-

ladı. Açlık sınırının asgari ücreti ve ortalama emekli maaşlarının geçmesiyle birlikte çoğunluğun cebine girenin adı sefalet ücreti oldu. OVP'nin halkı yoksullaştıran, patronları daha fazla zengin eden bir program olduğunu anlatmak için parti örgütleri yurdun dört bir yanında so-

kakları doldurdu. Kâr eden işletmeleri ve buralarda çalışanların yoksullaşmasını teşhir etti. Temmuz zammının aciliyetine vurgu yapılan kampanya boyunca binlerce bildiri ile birlikte gazetemizin özel sayısı da ücretsiz olarak dağıtıldı. Çeşitli şehirlerde teşhir için duvar gazeteleri de asıldı.

"İşçi sınıfının direnişini örmek ve Kenan Budak" işçi buluşması

Ortak değerimiz Kenan Budak'ın siyasi hattını SODAP ve TÖP olarak işçilerle buluşturduk

İlerici Deri İş Sendikası Genel Başkanı ve Sosyalist Vatan Partisi Merkez Komitesi üyesi Kenan Budak'ı, 12 Eylül cuntası tarafından katledilişinin 43. yılında Toplumsal Özgürlük Partisi (TÖP) ve Sosyalist Dayanışma Platformu (SODAP) olarak birlikte 21 Temmuz 2024 tarihinde İstanbul'da bir işçi buluşması düzenledik.

İşçi buluşması, hem ulusal hem de uluslararası güncel siyaset değerlendirmeleri ile başladı. Amerika seçimleri, Avrupa'da bir yandan solun diğer bir yandan sağ hareketlerin güç kazanması değerlendirildi. Türkiye'de işçilerin bir yandan yoksulluğa, sefalet mahkum edilirken diğer bir yandan emeklerinin değersizleştirilmesi karşısında nasıl bir karşı koyuş geliştirebiliriz tartışmaları gerçekleştirildi. Türkiye'de işçilerin ücretleri aşağı çekilirken, asgari ücretten vergi alınırken, grev ve örgütlenme haklarının önüne geçilirken diğer yandan ise patronlara sorunsuz bir servet birikiminin önü devlet ve iktidar tarafından açılıyor. Teşviklerle, çıkarılan yasalarla sermayenin önündekini tüm engeller kaldırılıyor. Patronların vergileri siliniyor, kredi faizleri siliniyor ve devlet tüm gücüyle bir

sınıf aygıtı olarak patronlara hizmet ediyor. İktidar grevleri yasaklarken, işçiler bir savaşta ölür gibi iş cinayetlerinde yaşamını yitirirken, Kenan Budak ve İsmet Demir gibi işçi sınıfının devrimci sendikacıları yaratmasına daha fazla ihtiyaç duyduğu belirtildi.

İşçi buluşmasında sözler alan öncü işçiler ve sendika temsilcilerinin genel vurgusu antikapitalist bir birleşik işçi hareketinin nasıl yaratılacağı üzerineydi. Çeşitli iş kollarından söz alan işçiler, kendi sorunlarını, çözüm önerilerini ve mücadelelerini, Kenan Budak'la, İsmet Demir'le, Hikmet Kıvılcımlı ile benzerlikler kurarak, onlardan öğrendiklerini mücadelede uyguladıklarını paylaştılar. Kenan Budak'ın mücadele arkadaşları; Dr. Hikmet'in öğretisiyle bezeli Zeytinburnu deneyimini, örgütlü sosyalist mücadelenin işçi sınıfının hizmetine sunulması pratiğini, yoksulluk ve işsizlikle mücadele derneğinin çalışmalarını, fabrikalar ve mahallelerde yürütülen örgütlenme faaliyetlerinin hepsinin Kenan Budak'ın bütünlüklü bir şekilde yürüttüğü mücadelenin köşe taşlarını oluşturduğunu ifade ettiler. Şimdi Kenan Budaklaşma zamanı.

Tutuklanan yoldaşlar özgür

İzmir'de 2 Nisan'da Van halkının iradesine yapılan darbeye karşı yapılan eylem sonrası tutuklanan Sedanur Uğur, Sibel Örkmez ve Selman Yağmahan ile 1 Mayıs'ta İstanbul Sarıcahanede polislin hukuksuzca engellemesine karşı direndiği için tutuklanan Celil Kapar yoldaşlarımız artık özgür. Kayyum darbeleri ve 1 Mayıs engellerine karşı direnen ve tutuklanan İzmir'deki 11, İstanbul'daki 74 kişinin mücadelesi meşhurdur.

